

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Έτος 27ο • Μάρτιος - Απρίλιος - Μάιος 2021 • Φύλλο 105 • Τιμή: 0,03 Ευρώ

Διεύθυνση εφημερίδας: Ερυμάνθου 10 Ηλιούπολη Τ.Κ. 16344 • www.makistia.gr • e-mail: makistia@gmail.com

ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΗ ΣΤΗ Γ.Σ. ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΣ

Πραγματοποιήθηκε η προγραμματισμένη Γ.Σ. του Συλλόγου στις 27-6-2021 μέσω τηλεδιάσκεψης, με τη συμμετοχή των συμπατριωτών μας να θεωρείται ικανοποιητική, αν λάβουμε υπόψη μας πως για πρώτη φορά έγινε εξ αποστάσεως.

Συμμετείχαν και έλαβαν τον λόγο η Βουλευτής Ν. Ηλείας κ. **Θεοδώρα-Διονυσία Αυγερινού** η οποία μίλησε για το μεγάλο θέμα του δρόμου Μποκαρίνος-Αρτέμιδα-Μάκιστος και ο Δήμαρχος Ζαχάρως-Φιγαλίας κ. **Κώστας Αλεξανδρόπουλος**, ο οποίος αναφέρθηκε κυρίως στο Πολιτιστικό Κέντρο Μάκιστου, στο «Αίψυ» και στη **νέα χάραξη** του δρόμου Μποκαρίνος-Αρτέμιδα-Μάκιστος.

Επίσης από την Ομοσπονδία Συλλόγων Ολυμπίας συμμετείχαν και χαιρέτισαν ο Πρόεδρος κ. **Κώστας Σμυρνής** και ο Γεν. Γραμματέας κ. **Βασίλης Φουρλής**, από την Ομοσπονδία Συλλόγων Τριφυλίας ο Πρόεδρος κ. **Παναγιώτης Λούτος** καθώς και η Πρόεδρος του Συλλόγου Χρυσοχωριτών κ. **Παναγιώτα Κυριακοπούλου**.

Ευχαριστούμε όλους τους παραπάνω για τη συμμετοχή τους καθώς και τον κ. **Γιάννη Λαγό** για την φιλική τεχνική υποστήριξη.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ επίσης στην εταιρεία **e-voting** και προσωπικά στον κ. **Νικολάου** για την άμογη τεχνική υποστήριξη της εκλογικής διαδικασίας.

Το νέο Δ.Σ. και η Εξελεγκτική Επιτροπή που εκλέχθηκαν, συγκροτήθηκαν σε σώμα στις 4-7-2021 ως εξής:

Διοικητικό Συμβούλιο

Φώτης Γ. Βλάχος, Πρόεδρος
Δημήτρης Π. Γρηγορόπουλος, Αντιπρόεδρος
Χρυσόστομος Ν. Καλαντζής, Γεν. Γραμματέας
Νίκος Νώντα Πόθος, Ταμίας
Θάλεια Φ. Βλάχου, Ειδ. Γραμματέας
Γιάννης-Αλκαίος Α. Πόθος, Μέλος
Γιάννα Γ. Καριώρη, Μέλος

Εξελεγκτική Επιτροπή

Σπύρος Γαρδέλης, Πρόεδρος
Δημοσθένης Αθανασόπουλος, Μέλος
Αχιλλέας Δημόπουλος, Μέλος

Εύχομαι στο νέο Δ.Σ. υγεία και μια εποικοδομητική θητεία.

Φώτης Γ. Βλάχος

Λίγα λόγια από τον νέο Γεν. Γραμματέα του Συλλόγου

Μετά από τις εκλογές και τη συγκρότηση του νέου συμβουλίου σε σώμα αποτελεί μεγάλη τιμή η εκλογή μου ως Γραμματέα του Συλλόγου μας υπό την καθοδήγηση του Προέδρου κ. Φώτη Βλάχου. Αποτελεί τιμή γιατί εγώ δεν κατάγομαι από το χωριό, είμαι «γαμπρός» με καταγωγή «πάνω από τ' αυλάκι», από την δασωμένη δροσερή Ευρυτανία. Το χωριό με αγάλισσε και με ώθησε να επενδύσω χτίζοντας το νέο μου σπίτι. Ανήκεις εκεί που βρίσκεται το σπίτι σου, έλεγε ο μακαρίτης πρόσφυγας παππούς μου και συμφωνώ απόλυτα. Εκεί θέλω να προσφέρω, να δημιουργήσω, να θεωρήσουν τα παιδιά μου κάποτε στο μέλλον την Μάκιστο σαν το χωριό τους.

Τόπος ευλογημένος η Ηλεία, φυτεύεις πέτρα και βγαίνει δέντρο. Τόπος χτυπημένος από την μοίρα η Ηλεία με πρώτο μάρτυρα την Μάκιστό μας. Πολλές ανοιχτές πληγές, πολλά έργα να συντονίσουμε και εύχομαι να ολοκληρώσουμε. Η θέση μου; Μα φυσικά στην πρώτη γραμμή και επιλεγμένος από εσάς. Ο νέος Σύλλογος, γεμάτος θέληση για εργασία, με την σοφία των παλαιότερων και την δροσιά των νεότερων. Μόνο μια παράκληση. Θέλω να σας γνωρίσω όλους, περάστε από το σπίτι μου για δυο κουβεντούλες, για να μου αφήσετε κάτι λίγο από το χαμόγελό σας. Και μια δεύτερη, όλοι είμαστε μαζί. Το χωριό δεν είναι μια πρωτοχρονιάτικη πίτα και ένα πανηγύρι, το χωριό είναι μια τεράστια καρποφόρα ελιά από τα αρχαία χρόνια που θέλει περιποίηση και πότισμα. Ο Σύλλογος μόνος δεν μπορεί και δεν φτάνει να δώσει δύναμη, να επιφέρει αληθινή αλλαγή για να λάμψει και πάλι το χωριό, χρειαζόμαστε την βοήθεια και το λιθαράκι όλων. Μην γυρνάτε την πλάτη στο χωριό, σας το λέει κάποιος που δεν τον ορίζει η καταγωγή αλλά η καρδιά του. Όλοι μαζί μπορούμε, όλοι μαζί θέλουμε και όλοι μαζί θα κάνουμε τον τόπο καλύτερο για να είναι περήφανα τα παιδιά μας.

Σας ευχαριστούμε για την εμπιστοσύνη.

Χρυσόστομος Καλαντζής MD PhD

ΑΡΧΑΙΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΛΑΤΙΑΝΑΣ “ΑΙΠΥ”

Η αναστήλωση του Αρχαίου Θεάτρου στο Αίψυ θα ξεκινήσει σύντομα και είναι υπόθεση πλέον λίγων ημερών.

«Λευκές Περιοχές»

**Δωρεάν τηλεοπτική κάλυψη
για τα νοικοκυριά του
Δήμου Ζαχάρως μέσω του gov.gr**

Με τη δράση «Λευκές περιοχές», νοικοκυριά σε οικισμούς που βρίσκονταν εκτός τηλεοπτικής κάλυψης αποκτούν πρόσβαση σε αυτή δωρεάν και για διάστημα οκτώ ετών.

Στον Δήμο Ζαχάρως στις «Λευκές Περιοχές» ανήκουν οι παρακάτω οικισμοί:

Δημοτική Ενότητα Ζαχάρως:

Αγραπιδιά, Αρήνη, Αρτέμιδα, Γιαννισοχώριον, Λέπρεον, Μάκιστος, Μηλέα, Παλαιοχώριον, Πρασιδάκιον, Ρεβελαϊκά, Σχίνοι, Ταξιάρχαι, Χρυσοχώρι.

Δημοτική Ενότητα Φιγαλίας:

Κρουονέριον, Νέα Φιγαλία, Περιβόλια, Πετράλωνα, Φασκομηλιά, Φιγαλία.

Η πρώτη περίοδος ένταξης στο πρόγραμμα έληξε στις 15-7-2021, ενώ ξεκινάει η δεύτερη την 1-11-2021.

Για να καταθέσετε την αίτηση ψηφιακά, θα χρειαστείτε μόνο:

• Τους κωδικούς σας taxisnet

• Τον ενδεκακάρδιο αριθμό Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας

Για να καταθέσετε την αίτηση σε ΚΕΠ, θα χρειαστείτε μόνο:

• Το δελτίο της αστυνομικής σας ταυτότητας

• Τον ενδεκακάρδιο αριθμό Παροχής Ηλεκτρικής Ενέργειας

ΠΡΟΣΟΧΗ το πρόγραμμα αφορά **ΜΟΝΟ** τους μόνιμους κατοίκους των Λευκών Περιοχών.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

• Η **Κατερίνα Αθανασοπούλου** (κόρη του Πέτρου και της Μαρίας) και ο σύζυγός της **Μάνος Ρώτας** απέκτησαν στις 15-6-2021 **κοριτσάκι**.

• Η **Καλλιόπη (Κέλλυ) Αθανασοπούλου** (κόρη του Πέτρου και της Μαρίας) και ο σύζυγός της **Jacob** απέκτησαν στις 24-6-2021 **κοριτσάκι**.

Η "ΜΑΚΙΣΤΙΑ" τους εύχεται να τους ζήσουν.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Στις 11-7-2021 η **Έλενα Πόθου-Κοκοσάρη** (κόρη του Γεωργίου Πόθου και της Άσπας) και ο σύζυγός της **Αναστάσιος** βάπτισαν την κόρη τους στον Ι.Ν. Αγίας Μαρίας Εκάλης και της δόθηκε το όνομα **Άννα**.

Η "ΜΑΚΙΣΤΙΑ" τους εύχεται να τους ζήσει.

Ας τους μιμηθούμε

Αυγερινοπούλου Θεοδώρα-Διονυσία (Βουλευτής Ηλείας)	50€
Μπουρογιαννόπουλος Αλέξης (Αρτέμιδα)	20€
Κάρτας Θανάσης (Αρτέμιδα)	20€
Τριγάζης Πολυνίκης (Καναδάς)	50€
Θεοδωρόπουλος Γιάννης (Σμέρνα)	20€
Δημοπούλου-Παπαδόγκονα Δήμητρα (Μάκιστος)	40€

Η "ΜΑΚΙΣΤΙΑ" σας ευχαριστεί πολύ.

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ-ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ
ΟΛΥΜΠΙΑΣ «Η ΜΑΚΙΣΤΟΣ»
Χαλκοκονδύλη 9 Αθήνα Τ.Κ. 10677
• www.makistia.gr

Εκδότης: Φώτης Βλάχος
Κιν.: 6972719139

e-mail: vlachosfotis@gmail.com

Διευθυντής: Χρυσόστομος Καλαντζής
Πλαταιών 17, 16674 Γλυφάδα

Αρχισυντάκτης: Μαίρη Καριώρη

Συντακτική Επιτροπή

Σταυρούλα Καραμπέτσου-Βλάχου,
Μιχαέλλα Βλάχου

Διεύθυνση αλληλογραφίας:

Ερυμάνθου 10, 16344 Ηλιούπολη

Ηλεκτρ. ταχυδρομείο: makistia@gmail.com

• Ανώνυμες επιστολές δε δημοσιεύονται.

• Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.

• Τα άρθρα, οι συνεργασίες και οι αγγελίες δημοσιεύονται δωρεάν.

• Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν απαραίτητα τη σύνταξη της εφημερίδας.

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση - Εκτύπωση -
Διεκπι/ση έκδοσης

Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121

Τηλ.: 210 2619003

e-mail: karpouzi@otenet.gr

ΓΑΜΟΙ

• Ο **Αλέξης Θεοδωρόπουλος** του Φωτίου και της Ολυμπίας (Βλάχου) και η σύζυγός του **Michaela** τέλεσαν τον γάμο τους στην Κυπαρισσία στις 22-5-2021.

• Η **Άννα Αθανασοπούλου** του Βασιλείου και της Τασούλας και ο **Γιάννης Γεωργούλιας** του Αντωνίου τέλεσαν τον γάμο τους στις 5-6-2021 στη Μάκιστο.

Η "ΜΑΚΙΣΤΙΑ" τους εύχεται να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Ο **Παύλος Λαμπρόπουλος** του Αναστασίου (κάτοικος Αυστραλίας) απεβίωσε στις 27-6-2021 και ετάφη στην Αδελαΐδα Αυστραλίας την 1-7-2021. Ο αείμνηστος Παύλος ήταν πάντα "κοντά" στην "ΜΑΚΙΣΤΙΑ" και στο επόμενο φύλλο θα κάνουμε ένα ειδικό αφιέρωμα στην μνήμη του.

• Ο **Λάμπρος Λουμπής** του Δημητρίου απεβίωσε στις 7-7-2021 στην Αθήνα και ετάφη στις 8-7-2021 στη Μάκιστο.

Η "ΜΑΚΙΣΤΙΑ" εκφράζει τα θερμά της συλλυπητήρια στους οικείους τους.

ΓΡΑΦΕΙΟ ΤΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΣΤΗ

ΚΗΔΕΙΕΣ - ΜΝΗΜΟΣΥΝΑ - ΣΤΕΦΑΝΙΑ - ΑΠΟΤΕΦΡΩΣΕΙΣ

ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΝΑΣ 34 - ΗΛΙΟΥΠΟΛΗ

(έναντι Δημαρχείου Ηλιουπόλεως)

Τηλ.: 210 99 35 727 - 210 99 62 045

Κιν: 6944 35 05 18 - Email: kastspan@gmail.com

ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΟΛΟ ΤΟ 24ΩΡΟ

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ
ΤΗΝ "ΜΑΚΙΣΤΙΑ"

Εθνική Τράπεζα Ελλάδος

IBAN:

GR 8501101120000011229612962

ή

IBAN:

GR 2001103460000034676833832

ΕΝΙΣΧΥΣΤΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΥΗ
ΤΟΥ Ι.Ν. ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ
ΜΑΚΙΣΤΟΥ

Αρ. Λογ/σμού 346/001146-06

Εθνική Τράπεζα Ελλάδος

IBAN:

GR3001103460000034600114606

ΣΤΗΝ ΤΡΩΘΕΙΣΑ
ΑΡΤΕΜΙΔΑ

Ένα ποίημα από τον φωτοειδησεογράφο της "OLYMPIA PRESS"

Ενδυμίων -
Γεώργιος
Κοσμόπουλος
Αρχαία Ολυμπία

Σε θυμάμαι σαν θεά κυνηγέτιδα
με ανοιξιάτικη ομορφιά,
θηρεύουσα σε άγρια φύση -
όταν οδοιπόρος σταμάτησα
στα σκιερά σου πλατάνια
για να ξεποστάσω και να πιω
δροσερό νερό από την πηγή σου.

Πολύ πόνεσα
όταν θανατερά πύρινα βέλη
χτύπησαν κατάσταση
εσένα και τα παιδιά σου.

Σταμάτησε τους λυγμούς, και τα δάκρυα.
Τώρα μέρα με τη μέρα, χρόνο με το χρόνο
γίνεσαι ωραιότερη και με θεϊκή ομορφιά.
Τι κρίμα γι' αυτούς που χάθηκαν.

Ο γεροπλατάνος στην Αρτέμιδα.
Φωτο: Ενδυμίων-Γεώργιος Κοσμόπουλος

Στο Ψάρι των Σουλιμοχωρίων

Περί τα μέσα του 14ου με αρχές του 15ου αιώνας πραγματοποιείται από τον Δεσπότη Θεόδωρο Παλαιολόγο τον Β΄ εποικισμός της Πελοποννήσου από Ιλλυριούς ορθοδόξους Έλληνες και αλβανόφωνους της Β. Ηπείρου, προκειμέ-

**Της Γεωργίας
Εμμ. Χατζή
Επιτίμου
Εφόρου
Αρχαιοτήτων
Ηλείας**

καλύτεροι πολεμιστές της Πελοποννήσου.

Το Πάνω Ψάρι, εγκαταλελειμμένο σήμερα, στέκει στο λόφο του σαν άλλος Μυστράς με τα ερειπωμένα παραδοσιακά σπίτια, τα αλώνια, τις αυλές και τις κρήνες του. Στην εκκλησιά

του, τον Άγιο Δημήτριο, την 25η Μαρτίου τελείται μνημόσυνο για τους πεσόντες ήρωες της περιοχής και εορταστικές εκδηλώσεις προς τιμήν του οπλαρχηγού της Μεσσηνιακής Επανάστασης του 1834 Γιαννάκη Γκριτζαλη (γεν.: 1791) το πατρικό σπίτι του οποίου διατηρείται στο Πάνω Ψάρι.

του, τον Άγιο Δημήτριο, την 25η Μαρτίου τελείται μνημόσυνο για τους πεσόντες ήρωες της περιοχής και εορταστικές εκδηλώσεις προς τιμήν του οπλαρχηγού της Μεσσηνιακής Επανάστασης του 1834 Γιαννάκη Γκριτζαλη (γεν.: 1791) το πατρικό σπίτι του οποίου διατηρείται στο Πάνω Ψάρι.

Το Πάνω Ψάρι σήμερα

Κτισμένα με την άφθονη πέτρα της περιοχής και με τη μαεστρία των λαγκαδινών μαστόρων, τα χωριά στάθηκαν απροσκύνητα στον Τούρκο κατακτητή, σύμφωνα με τους στίχους του δημώδους: «το Ψάρι και το Σουλιμά τα δυό κεφαλοχώρια, χαράτσι δεν πληρώνουνε, Τούρκους δεν προσκυνάνε», ενώ ονομαστοί για την γενναιότητα και την φιλοπατρία τους υπήρξαν οι Ντρέδες (ύψηλόσωμοι, από την λέξη «δρυς») - κατά τον Φωτάκο οι

Ανάμεσα στο Πάνω Ψάρι και στο σημερινό ομώνυμο χωριό, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ολυμπίας υπό την διεύθυνση της υπογραφομένης ερεύνησε μεγάλο μυκηναϊκό θολωτό τάφο του 15ου αι. π.Χ., ο οποίος υπεδείχθη στις αρχές από τον κάτοικο Ψαρίου αείμνηστο Γεώργιο Χρ. Παπαγεωργίου στον λόφο «Μετσίκι» (1982-1988). Η τοποθεσία και το άμεσο περιβάλλον της, που έως τότε αποτελούσε άγνωστη αρ-

Συνέχεια στη σελ. 4

Ο Μυστράς του Σουλιμά

Σηκώνω τα λιθάκια κι από κάτω,
αρχαία λειψάνα κι ερείπια θα βρω.
Στους τόπους της πατρίδας, όπου ψάξω,
μνημεία ηρώων ένδοξων θα ιδώ.

Στη γη της Μεσσηνίας, όπου οι τόποι
σελίδα έγραψαν καθ' όλα ιστορική.
Τύμβοι, ανάκτορα και θόλοι, όπου οι άνθρωποι
είχαν ενότητα βαθειά φυλετική.

Στη γη της Μεσσηνίας, όπου οι Αγώνες
άρχισαν πρώτοι με το αίμα της καρδιάς,
μορφές ιερές, γενναίες, στους αιώνες
έχουν χαρίσει μνήμες λευτεριάς.

Και περπατώ σε χώματα, που όλα τ' έχουν σμίξει:
εικόνες κόσμου απώτατου και νέου ελλητισμού.
Να μνημονεύσω αποζητώ και να έχω κάπως δείξει,
πως δεν τις χώρισαν ποτέ οι ριπές του αφανισμού!

Και θα σταθώ γι' απόδειξη τρανή στο Πάνω Ψάρι,
που κάθε πέτρα ιστορεί μακραίωνα παρελθόν,
με σπίτια σαν βιγλάτορες στου Χρόνου το δοξάρι,
να στέκονται κραυγάζοντας στην ερημιά: «παρών»!

Μιλούν τα σπίτια και τ' ακούω ψιθυριστά να λένε
για τον Γιαννάκη Γκριτζαλη, των Ντρέδων την ορμή...

Δάκρυα δεν έχουν, μα θαρρείς σαν άνθρωποι πως κλαίνε
για ήρωες που τους έθρεψε η ανδρεία κι η τιμή.
Κι αντίκρυ από τον Μυστρά των Σουλιμοχωρίων
φθάνει το βλέμμα μου ως εκεί που στέκονται οι τάφοι...
Οι Μυκηναίοι τους έκτισαν σε εξάιρετο τοπίον...

Κι όλα τα είδα!
Από το Χθες στο Σήμερα ο νους μου όπου εστάθη,
ευφράνθηκε κι ανέβηκε πιο πάνω από τα πάθη.
Ότι η πατρίδα, οι τόποι μας, τόσα έχουν να μας πούνε...

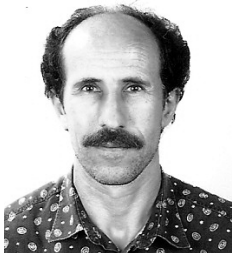
Είθε οι γενιές που έρχονται μαζί με αυτά να ζούνε!

**Γεωργία Εμμ. Χατζή
Αρχαία Ολυμπία, Απρίλιος 2021**

ΜΑΚΙΣΤΟΣ 200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ 1821

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

ΕΚΤΟ ΕΤΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ Έτος 1826

Γράφει ο
Στάθης Κοκκαλιάρης

Ο Ιμπραήμ το 1826 σπεύδει για να βοηθήσει τον Κιουταχή στην πολιορκία του Μεσολογγίου. Μετά την πτώση του Μεσολογγίου την Κυριακή των Βαΐων, ο Ιμπραήμ γυρίζει στο Μοριά και παντού τρόμος, καταστροφές, φωτιά, σίδερο, αιχμαλωσία, πλιάτσικο σε ότι έχει απομείνει.

Την 1η Μάη του 1826 έρχεται στην περιοχή μας από τον Κακόβατο. Για μια ακόμα φορά, ο κόσμος τρέχει στα βουνά με ότι μπορεί να πάρει μαζί του.

(Από αφήγηση των Αριστομένη και Αναστάσιου Λαμπρόπουλου):

«Το τουρκικό ιππικό ανηφορίζει προς Κουμουθέκρα και Μπαράκου. Οι κάτοικοι φεύγουν στο δάσος και στις σπηλιές του Λαπίθα.

Ένα τμήμα του ιππικού στρατοπεδεύει στη θέση Τζαχαλί και βάζει σκοπιές. Κάθισαν να ξεκουραστούν και αργότερα άρχισαν το φαγοπότι και το γλέντι, επειδή ο σκοπός τους θα ήταν επιτυχής. Οι αραπάδες βοηθητικοί σχημάτισαν ουρές στην πηγή του Αγίου Γεωργίου, και γέμιζαν ασκούς με νερό για να εφοδιάσουν το τεράστιο στρατόπεδο, (3.000 ιππείς και 4.000 πεζούς περίπου). Ο Ιμπραήμ σκότωσε κάποιους απ' αυτούς, που δεν είχαν γεμίσει καλά τα ασκιά ή τρύπησαν κατά τη μεταφορά με τα μουλάρια, στο χώρο του στρατοπέδου.

Οι κάτοικοι Μπαράκου-Κουμουθέκρας, είχαν οργανωμένο καταφύγιο στην σπη-

λιά στην Σκίτσα-Κολοκυθά καθώς και στο βράχο στα Πηγαδάκια, όπου είχαν κρύψει εφόδια και μερικά γυναικόπαιδα. Κάποιο μωρό όμως, δεν έλεγε να σταματήσει το κλάμα. Τότε αναγκάστηκαν να το πνίξουν για να μην προδοθούν. Κάποιος από τους φρουρούς του ιππικού αντελήφθη ότι κάτι συμβαίνει εκεί στο βουνό κι άρχισε να μιλάει: «Γκιαούρ εδώ, γκιαούρ εκεί». Ανηφόρισε προς την πλαγιά. Την κρίσιμη όμως αυτή στιγμή κάποιος από την φρουρά των Μπαρακιτών είδαν τον Τούρκο που πλησίαζε. Με μεγάλη προσοχή και τόλμη του κατάφεραν μια μαχαιριά. Αυτός δεν πρόλαβε να φωνάξει τους άλλους στου Τζαχαλί, οι οποίοι

Στη θέση όμως Κατηφόρα προς Γαρζενίτσα τους την έστησαν οι Αλβεναίοι μαχητές μαζί με άλλους από τα γύρω χωριά και τους επιτέθηκαν από δύσβατα μέρη. Τότε ο στρατός αναγκάστηκε να υποχωρήσει και να εγκαταλείψει το επιχείρημα. Έφθασε δε σε βοήθεια κι ο Νικηταράς από την Γορτυνία με 3000 μαχητές.

Οι τούρκοι δεν περίμεναν τέτοια πίεση κι αναγκάστηκαν να υποχωρήσουν προς Κοτρώνι και Μπαράκου. Στη θέση Σεργιάνι συγκεντρώθηκε όλος ο στρατός μαζί με το ιππικό που κατηφόρισε από την θέση Τζαχαλί».

(Αφήγηση: γιαγιά Δήμητρα Κοκκαλιάρη).

Στου Τζαχαλί -σύμφωνα με αφήγηση της Δήμητρας Κ. Κοκκαλιάρη: «Οι στρατιώτες του Ιμπραήμ είχαν διασκέδαση και τους χορούς βλέποντας την Άλβενα να καίγεται στις 2 Μαΐου.

Κάποια γερόντισσα από τη σπηλιά στη Σκίτσα βγήκε αγνάντια και αφού έκανε την προσευχή της φύσηξε στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα και είπε στους υπόλοιπους:

«Θα δείτε τώρα οι Τούρκοι πώς θα γίνουν! Θα τους διαλύσω με τα μαγικά μου». Αμέσως χτύπησε η σάλπιγγα στο στρατόπεδο, σηκώθηκαν κι έφυγαν προς το Σεργιάνι».

Αναχώρησαν για τα μέρη του Κακόβατου και της Μεσσηνίας. Η αποχώρηση του ιππικού έδωσε χαρά κι ελπίδα στα γυναικόπαιδα που είχαν κρυφθεί στις πλαγιές του Λαπίθα και βγήκε και μάντισσα και η γριά! Αυτή ήταν η οριστική αποχώρηση του εχθρού από την περιοχή και δεν ξαναπάτησε πια στου Μπαράκου.

Τ Ε Λ Ο Σ

Στο Ψάρι των Σουλιμοχωρίων

Συνέχεια από τη σελ. 3

χαιολογικώς περιοχή (terra incognita), παρουσιάζει, σύμφωνα με τα αρχαιολογικά δεδομένα, αδιάλειπτη πολιτισμική συνέχεια από την 2η χιλιετία π.Χ. έως τον

11ο αιώνα, εποχή του αυτοκράτορος Τσιμισκή.

Συνεπώς, από τα μέσα του 17ου αιώνα και εξής, οπότε κατοικείται και αναπτύσσεται το σημαντικότερο Σουλι-

μοχώρι Πάνω Ψάρι, η μακραίωνη προϊστορία του τόπου συνδέεται με την νεώτερη ιστορία και τους Αγώνες της Εθνικής μας Ανεξαρτησίας.

Γεωργία Εμμ. Χατζή

Φωτο: Ενδυμίων-Γεωργιος Κοσμοπούλος

Η Μάκιστος πριν τις φωτιές

δεν άκουσαν τίποτα από τη φασαρία, και το γλέντι.

Έτσι η θέση έμεινε ασφαλής και γλίτωσε ο κόσμος στην σπηλιά.

Το δεύτερο τμήμα και το πεζικό στρατοπέδεψε στη θέση Σεργιάνι και Σπηλιές για να έχει ορατότητα παντού. Την επομένη το πρωί, κατέβηκε προς τον κάμπο, στο ποτάμι και ανηφόρισε προς Κοτρώνι με στόχο την Άλβενα. Έφθασε στο χωριό το μεσημέρι. Οι κάτοικοι το είχαν εγκαταλείψει και έφευγαν προς Γαρζενίτσα. Ληλατεί και καίει σπίτια. Βάλθηκε να προφθάσει τα γυναικόπαιδα που έφευγαν.

Γρηγόριος Παπαθεοδώρου - Επίσκοπος Μεθώνης, αγωνιστής κληρικός από την Μίνθη (Άλβена) του τ. Δήμου Αρήνης

Μεταξύ των ρασοφόρων αγωνιστών που ξεπλήρωσαν πιστά το χρέος τους προς την πατρίδα και συνετέλεσαν τα μέγιστα στα χρόνια της σκλαβιάς για την αποτίναξη του Τουρκικού ζυγού, ήταν και ο προτελευταίος επίσκοπος Μεθώνης **Γρηγόριος Παπαθεοδώρου**.

Ο επιφανής ιεράρχης γεννήθηκε στις 12 Νοεμβρίου 1770 στην Άλβена (σήμερα Μίνθη).

Την ίδια χρονιά στο κοντινό χωριό της Τριφυλίας Βασιλικό στη θέση Ραμοβούνι γεννήθηκε και ο **Θεόδωρος Κολοκotronής**.

Πατέρας του Δεσπότη ήταν ο **παπα-Θεόδωρος Οικονόμου**¹ με καταγωγή από τη Ζούρτσα (σήμερα Ν. Φιγαλία) και μητέρα του η **Αναστασία Σακελλαρίου**.

Ο **Γρηγόριος** νέος μπήκε στην υπηρεσία της Εκκλησίας και στην πλούσια βιβλιοθήκη του μοναστηριού της Βυτίνας συμπλήρωσε τις σπουδές του.

Στις 16 Μαΐου του 1800 χειροτονήθηκε ιερέας και στις 9 Απριλίου 1806 έγινε Πρωτοσύγκελος στη Μητρόπολη Χριστιανουπόλεως (τη σημερινή Τριφυλίας και Ολυμπίας).

Στις 12 Αυγούστου 1816 ορίστηκε επίσκοπος Μεθώνης με Πατριαρχικό διάταγμα από τον Πατριάρχη **Γρηγόριο τον Ε΄**.

Από το στόμα του Καρυτινού γιατρού **Αντώνη Πελοπίδα** έμαθε την Οργάνωση της Φιλικής Εταιρείας και αφοσιώθηκε στο επαναστατικό της πρόγραμμα.

Έγινε φιλικός και από τότε στα στήθια του φώλιασαν φλογερά αισθήματα. Κατηχεί συγ-

γενείς και πατριώτες και τους προετοιμάζει για το εγερτήριο του έθνους.

Η είσοδός του στη Φιλική Εταιρεία χαροποίησε τον **Υψηλάντη** όπως προκύπτει

από την απαντητική επιστολή του προς τον επίσκοπο **Γρηγόριο**².

Μέχρι την έναρξη της εθνεγερσίας ο **Γρηγόριος** εργάζεται αδιάκοπα και μεταβάλλει τη μητρόπολή του σε «πολεμικό εργοστάσιο».

Σε λίγο χρονικό διάστημα μύησε στη Φιλική Εταιρεία τους Σπετσιώτες πλοιάρχους **Νικόλαο Μπόταση** και **Χατζή Νικόλαο Γκίνη**, τον προεστό των Σπετσών **Παναγιώτη Μπόταση**, τους Κορωναίους εμπόρους **Ηλία Σακόπουλο** και **Γεώργιο Αθουργίτη**, τα αδέρφια του και το διάκο του **Αμβρόσιο**.

Όταν δόθηκε το σύνθημα της επανάστασης ο **Γρηγόριος** παράτησε την ποιμαντορική ράβδο, ζώστηκε τ' άρματα και στις 29 Μάρτη (και κατ' άλλους ιστορικούς στις 25 Μάρτη) ύψωσε στη Μεθώνη τη σημαία της Επανάστασης.

Κατά τον **Φωτάκο**³ πρωτοστάτησε στον σηκωμό της περιοχής του και στις πολιορκίες της Μεθώνης και του Νιόκαστρου, βοηθούμενος παρά των αδελφών του και λοιπών συγγενών του. Έδρασε όπως πρόσταζαν οι ώρες.

Μετά τα επαναστατικά γεγονότα που σημειώθηκαν στη Μεσσηνία, οι Τούρκοι της Τριφυλίας έντρομοι κλείστηκαν στα φρούρια της Μεθώνης και του Νιόκαστρου.

Στο Νιόκαστρο κλείστηκαν εκτός από τους ντόπιους και οι

Τούρκοι της Κυπαρισσίας, που είχαν αναχωρήσει από την Αρκαδιά (Κυπαρισσία) με τα γυναικόπαιδά τους τη νύκτα της 25ης προς 26η Μαρτίου 1821⁴.

Ο πολιορκητικός κλοιός από ξηράς έγινε ισχυρότερος γιατί κατέφθασαν δυνάμεις από Μεσσηνίους, Λάκωνες και Ζακυνθινούς.

Η προτομή του στον τόπο του μαρτυρίου του στη Μεθώνη

Στις 18 Μαΐου 1821 έφθασαν προ του Νιόκαστρου τα Σπετσιώτικα καράβια. Ο Γενικός αρχηγός **Γρηγόριος Παπαθεοδώρου**, επίσκοπος Μεθώνης φρόντισε αμέσως να εξασφαλίσει τροφές και εφόδια.

Στα τέλη Ιουνίου η κατάσταση των πολιορκημένων στο Νιόκαστρο ήταν αφόρητη. Ο αποκλεισμός τους απ' όλες τις μεριές έφερε τα αποτελέσματά του.

Οι προσπάθειες τουρκικού πλοίου στα μέσα Ιουλίου για να εφοδιάσει το Νιόκαστρο με τρόφιμα απέτυχαν γιατί εμποδίστηκε από τα Σπετσιώτικα καράβια.

Μετά τις άκαρπες προσπάθειες επισιτισμού η κατάσταση των πολιορκημένων έγινε τραγική και αναγκάστηκαν να αρχίσουν διαπραγματεύσεις για την παράδοσή τους⁵.

Στις 7 Αυγούστου 1821 ως Γενικός αρχηγός των στρατιωτικών δυνάμεων ο Μουσταφά Αγά Μπάσογλου παρέδωσε στο **Γρηγόριο** τα κλειδιά του κάστρου αφού προηγουμένως υπογράφηκε συμφωνητικό παράδοσης.

Το συμφωνητικό υπόγραψαν οι οπλαρχηγοί της περιοχής με πρώτον τον Μεθώνης **Γρηγόριο**.

Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΔΡΑΣΗ

Ο **Γρηγόριος** πρόσφερε υπηρεσίες και στα πολιτικά πράγματα. Το 1823 μαζί με τους επισκόπους Ανδρουσής **Ιωσήφ** και Βρεσθένης **Θεοδώρητο** καθώς και με το Σακελλάριο **Ιωάννη Αναστασίου** υπέγραψε τρίτος κατά σειρά το **ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ** δηλαδή το Νόμο της Επιδαύρου.

Με αυτό το νόμο θα κυβερνιόταν ο τόπος. Η σημασία του τεράστια γιατί θα δημιουργούσε τις βάσεις για ενιαία διοίκηση και θα περιόριζε τις αντιθέσεις και τις φιλοδοξίες προσώπων και περιοχών.

Στις 23 Μαΐου 1823 εκλέχτηκε μέλος του Εκτελεστικού μαζί με τον Βρεσθένης **Θεοδώρητο**, τον **Πανούτσο Νοταρά**, τον **Αναστάσιο Λόντο** και άλλους.

Στις 22 Νοεμβρίου του ίδιου έτους ο **Πανούτσος Νοταράς** προφασιζόμενος ασθένεια παραιτήθηκε και χρέη προέδρου ανατέθηκαν στον Δεσπότη Μεθώνης **Γρηγόριο Παπαθεοδώρου**.

Χρημάτισε πληρεξούσιος στη Β' Εθνοσυνέλευση του Άστρους και το 1824 ήταν Πρόεδρος της Πελοποννησιακής Γερουσίας.

Συνέχεια στη σελ. 6

Γρηγόριος Παπαθεοδώρου - Επίσκοπος Μεθώνης, αγωνιστής κληρικός από την Μίνθη (Άλβена) του τ. Δήμου Αρήνης

Συνέχεια από τη σελ. 5

ΔΙΑΜΑΧΕΣ

Από το 1823 είχε επέλθει διάσπαση ανάμεσα στο Βουλευτικό και το Εκτελεστικό. Η πολιτική κρίση συνεχίστηκε και στα μέσα Ιανουαρίου 1824. Τότε μέρος του Βουλευτικού προσκείμενο στον **Κολοκοτρώνη**, μαζί του δε και ο **Γρηγόριος** μετακινείται από το Ναύπλιο στην Τρίπολη και εκεί συγκροτείται η Βουλή όπου και ψηφίζεται αντιπρόεδρος ο επίσκοπος **Γρηγόριος** και γραμματέας ο Χίος **Αντώνης Βλαβιανός**.

Προσκλήθηκε και ο **Υψηλάντης** για την προεδρία αλλά δε δέχτηκε να λάβει μέρος.

Προ αυτής της κατάστασης ουσιαστικός πρόεδρος είναι πλέον ο **Γρηγόριος**, ο οποίος ανήσυχος και περιλυπος για τις διαμάχες απευθύνει στις 24 Φεβρουαρίου 1824 μακροσκελή εγκύκλιο στην οποία δεν μπορεί να μη θαυμάσει κανείς το ύφος, τη γνώση και τις σύνθετες ικανότητες του **Γρηγορίου Παπαθεοδώρου**⁶.

Το Μάρτη του 1825 ο **Ιμπραήμ** εισβάλλει στη Μεσσηνία. Ο Μεθώνης **Γρηγόριος** κινήθηκε και έδρασε κεραυνοβόλα.

Άφησε την Τριπολιτσά που βρισκόταν και φθάνει στην Κυπαρισσία παρασέρνοντας μαζί του και τους Αρκαδινούς του κάμπου.

Στις 25 Μάρτη 1825 πιάνει το φρούριο Παλιοναβαρίνο. Διορθώνει το φρούριο, αποθηκεύει τρόφιμα, γεμίζει τις στέρ-

νες με νερό και ετοιμάζεται. Οι Έλληνες είναι διχασμένοι.

Ο **Ιμπραήμ** εκμεταλλευόμενος τη διχόνοια των Ελλήνων και έχοντας ως συμβούλους ξένους αξιωματικούς βάδισε με προδιαγεγραμμένο σχέδιο.

Έριξε το βάρος πρώτα στο Παλιόκαστρο και τελευταίο άφησε το Νιόκαστρο. Η θέση των πολιορκημένων δεινή. Βοήθεια απ' έξω καμιά. Νερό, τρόφιμα και πολεμοφόδια εξαντλήθηκαν.

Στις 29 Απριλίου 1825 ο **Ιμπραήμ** έσφιξε την τανάλια της πολιορκίας.

Η ηρωική άμυνα των πολιορκημένων, είχε τον ηρωικό επίλογο, την έξοδο. Ο **Γρηγόριος** μαζί με τους οπλαρχηγούς αποφάσισαν να εξέλθουν τη νύχτα.

Λίγοι σώζονται, πολλοί πληγώνονται και άλλοι με το θάνατό τους κερδίζουν την αθανασία.

Κατά την έξοδο ανάμεσα σε πολλούς άλλους συνελήφθη και ο Μεθώνης **Γρηγόριος**.

Η ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ

Ο **Γρηγόριος** κατά διαταγή του **Ιμπραήμ** απομονώθηκε σε σκοτεινό και ανήλιο μπουντρούμι. Μαζί με αυτόν κλείστηκαν ο αδελφός του ο **Παπαντώνης**, ο γαμπρός του **Αναστάσιος Κατσαρός**, ο διάκος του **Αμβρόσιος** και αρκετοί άλλοι.

Το μαρτύριο κράτησε ένα εξάμηνο. Στο διάστημα αυτό ο

Ιμπραήμ επεδίωκε το προσκύνημα των φυλακισμένων, για αυτό έστειλε τακτικά τους δεσμοφύλακες να ρωτήσουν το δεσπότη μήπως μετάνιωσε και ήθελε να προσκυνήσει τον Τουρκοαιγύπτιο πασά.

Το ηρώο της γενέτειράς του

Το 1981 -κάπως αργά- ο Σύλλογος της γενέτειράς του, τίμησε το **Γρηγόριο** και τ' αδελφία του και τους άλλους πατριώτες χαράσσοντας τα ονόματά τους στη μαρμάρινη πλάκα του ηρώου που έστησε προς τιμή τους στη γενέτειρά τους Μίνθη.

Εκείνος αγέρωχος και οπλισμένος με τη δύναμη της πίστης και της προσευχής βροντοφώναξε:

«πως ο Δεσπότης της Μεθώνης δύο πράγματα στον κόσμο προσκυνάει:

Τον παντοδύναμο Θεό και τη μητέρα του πατρίδα και κανέναν άλλο».

Το μαρτύριο κράτησε ένα

εξάμηνο και στις 22 Οκτωβρίου 1825 ήλθε το τέλος.

Το κορμί του **Γρηγορίου** οι αραπάδες το πέταξαν στη θάλασσα, το κύμα το παρέσυρε και σφηνώθηκε στο στόμιο ενός θαλάσσιου σπηλαιού.

Εκεί το βρήκε αργότερα ο Κεφαλλονίτης πλοίαρχος **Διονύσιος Φωκάς** ο οποίος το πήρε και το πήγε στην Οδησό όπου το έθαψε με τιμές.

Ο Αλβανός ιεράρχης δεν ευτύχησε να δει την πατρίδα του ελεύθερη.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ -

ΜΕΤΑΘΑΝΑΤΙΕΣ ΤΙΜΕΣ

Αυτός ήταν ο προτελευταίος επίσκοπος Μεθώνης. Αγνός στην ιερατική του ζωή, δίκαιος στην πολιτική του, αλύγιστος και αδιάφθορος.

Για τις εξαιρετικές υπηρεσίες που πρόσφερε στην πατρίδα αναγνωρίστηκε αξιωματικός Α' Τάξεως με Α.Μ.52⁷.

Αλλά ο εθνομάρτυρας **Γρηγόριος Παπαθεοδώρου**, που πότισε το δέντρο της λευτεριάς με το αίμα του δεν ήταν δυνατόν να ξεχαστεί και από την Εκκλησία.

Μετά από 135 χρόνια από το θάνατό του δηλαδή το 1960 ο μητροπολίτης Μεσσηνίας **Χρυσόστομος** φρόντισε και στήθηκε η προτομή του στον τόπο του μαρτυρίου του, στη Μεθώνη.

Επίσης αργότερα καθιερώθηκε να γιορτάζεται η μνήμη του **Αγίου Γρηγορίου, επισκόπου Μεθώνης**, εθνοϊερομάρτυρα την **22 Οκτωβρίου** κάθε χρόνου.

(Απόσπασμα από το βιβλίο του **Αγαθ. Παναγούλια** - "Οι πρωταγωνιστές της λευτεριάς του '21 από τα 11 χωριά του τέως Δήμου Αρήνης", που πρόσφατα κυκλοφόρησε).

¹ Παπάς του χωριού για πολλά χρόνια

² Ι. Φιλήμονος-Δοκίμιον ιστορικών περι της Ελληνικής Επανάστασης-Τόμος Γ' σελ. 349

³ Φωτάκου-Βίοι Πελοποννησίων ανδρών σελ. 152

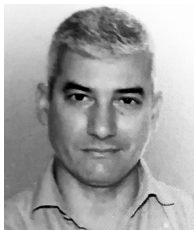
⁴ Μ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ-Ιστορικά της Ελληνικής Παλιγγενεσίας σελ. 118-119 και Ν. ΣΠΗΛΙΑΔΗ-Τόμος Α' σελ. 71.

⁵ ΣΠ. ΤΡΙΚΟΥΠΗ-Ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης-Τόμος Β' σελ. 364.

⁶ Ολόκληρη η εγκύκλιος παρατίθεται στην ιστορία ΔΙΟΝ. ΚΟΚΚΙΝΟΥ-Ιστορία της Επανάστασης-Τόμος Δ' σελ. 370-371

⁷ Θεοδ. Τσερπέε σελ. 116 και Μεσσηνιακό Βιογραφικό Λεξικό Ν. Καράμπελα σελ. 319.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

Γράφει ο Γιώργος Πραχαλιάς
Αξιωματικός Ελληνικού
Στρατού ε.α.
Υπ. Διδάκτορας
Γεωπολιτικής ΕΚΠΑ
Msc Δημ. Πολιτικής
& Διοίκησης ΟΠΑ
Msc Γεωπληροφορικής ΕΜΠ
Αγρονόμος & Τοπογράφος
Μηχικός ΑΠΘ

Η΄ ΜΕΡΟΣ

Το βράδυ της 3ης Φεβρουαρίου 1843 ο Γέρος παρευρίσκονταν σε βασιλικό χορό στα ανάκτορα. Ήταν καλά στην υγεία του αλλά τη νύχτα αισθάνθηκε αδιαθεσία. Προαισθανόμενος το τέλος, καλεί τα παιδιά του και τους αφήνει την παρακαταθήκη: «Με τριγυρίζει ο Χάρος, ελάτε πάρτε την ευχή μου και να είστε μονιασμένοι». Τις πρωινές ώρες της 4ης Φεβρουαρίου 1843 οι γιατροί διαπίστωσαν απλώς το θάνατό του από αποπληξία.

Η είδηση του θανάτου του έπεσε σαν κεραυνός στην κοινή γνώμη, σκόρπισε ρίγη συγκίνησης και βύθισε σε βαθύ πένθος ολόκληρο τον Ελληνισμό. Αμέσως κατακλύστηκε από πλήθος κόσμου η οικία του στην Αθήνα (σημερινή οδός Κολοκοτρώνη πίσω από την παλαιά Βουλή). Για τρεις ημέρες κηρύχθηκε γενικό πένθος σε ολόκληρη τη χώρα, οι γυναίκες ντύθηκαν στα μαύρα, οι καμπάνες ηχούσαν συνεχώς πένθιμα και για πρώτη φορά στην ιστορία του νεώτερου Ελληνικού Κράτους οι σημαίες κυμάτισαν μεσίστιες. Την ημέρα της κηδείας ήταν τόση η προσέλευση του κόσμου, ώστε η κεφαλή της πομπής βρισκόνταν στο Α΄ Νεκροταφείο και το τέλος της δεν είχε ξεκινήσει ακόμα από την οικία του Γέρου. Την ώρα της ταφής το άπειρο πλήθος είχε κατασκεπάσει τους λόφους και τις πεδιάδες πέριξ του νεκροταφείου.

Ενταφιάστηκε με τη στολή του Αντιστρατήγου. Έφερε το ξίφος το οποίο είχε στην αρχή της Επανάστασης, στο πλευρό του την περικεφαλαία, το θώρακα και τις επωμίδες από την υπηρεσία του στα Επτάνησα. Κάτω από τα πόδια του, ως

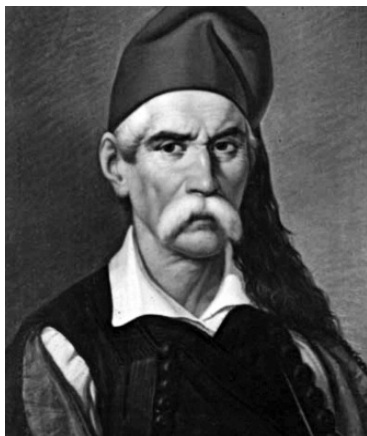
σύμβολο της αιώνιας δόξας του ανυπέρβλητου πολεμιστή, τοποθετήθηκε η Τουρκική σημαία.

Αφιξη λειψάνων στην Τρίπολη το 1930

Στον επικήδειο λόγο που εκφώνησε στο Ναό της Αγίας Ειρήνης ο μέγας εκκλησιαστικός ρήτορας της εποχής Αιδεσιμότατος **Κωνσταντίνος Οικονόμος ο εξ Οικονόμων**, ξεκίνησε με τη βιβλική ρήση «Πώς έπεσε δυνατός σώζων το Ισραήλ;», ενώ στον επιτάφιο λόγο που εκφώνησε στο Α΄ Νεκροταφείο ο Σύμβουλος της Επικρατείας **Παναγιώτης Σούτσος** ξεκίνησε με τη φράση «Έλληνες, ανήρ μέγας ετελεύτησεν!» αλλά αναγκάστηκε να δια-

κόψει προσωρινά το λόγο του γιατί σύσσωμο το παρευρισκόμενο πλήθος του απλού λαού ξέσπασε αυθόρμητα σε γοερά κλάματα. Λίγα χρόνια αργότερα ενταφιάστηκε δίπλα του ο ανεψιός του ο **Νικηταράς**, που πέθανε τυφλός και πάμφτωχος στον Πειραιά και η μόνη επιθυμία του ήταν να τον θάψουν δίπλα στο θείο

Νικηταράς

του, τον **Κολοκοτρώνη**.

Στα χρόνια που πέρασαν, ο Γέρος του Μοριά έγινε σύμβολο εθνικής ενότητας και, στις δύσκολες στιγμές του Έθνους, η μορφή του πάντοτε ενέπνεε τους Έλληνες. Το 1930, εκατό περίπου χρόνια από την απελευθέρωση, η Ελλάδα επούλωνε τις πληγές της από δυο Βαλκανικούς πολέμους, τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο και τη Μικρασιατική Καταστροφή. Για να τονωθεί το ηθικό των Ελλήνων ο πρωθυπουργός **Ελευθέριος Βενιζέλος** αποφάσισε να εορταστούν με λαμπρότητα τα 100 χρόνια από την Επανάσταση

του 1821. Ως πράξη συμβολική αποφασίστηκε η ανακομιδή των λειψάνων του **Κολοκοτρώνη** από το Α΄ Νεκροταφείο της Αθήνας και η μεταφορά τους σιδηροδρομικώς στην Τρίπολη. Διαμορφώθηκε ειδική αμαξοστοιχία, επί της οποίας επιβίβαστηκε ο Πρωθυπουργός **Ελευθέριος Βενιζέλος**, το υπουργικό συμβούλιο και οι αρχηγοί των κοινοβουλευτικών κομμάτων, ο Αρχηγός του Ελληνικού Στρατού Αντγος **Κων/νος Μανέτας**, ο Δήμαρχος Αθηναίων **Σπύρος Μερκούρης** και η ευζωνική φρουρά ως συνοδευτικό άγημα της λειψανοθήκης. Την 10η Οκτωβρίου 1930 η αμαξοστοιχία έφτασε στην Τρίπολη και η λειψανοθήκη εκτέθηκε σε δημόσιο προσκύνημα στο Ναό του Αγίου Βασιλείου. Την επομένη ημέρα τα οστά τοποθετήθηκαν από τον πρωθυπουργό και

Το άγαλμα του Κολοκοτρώνη στην Πλατεία Άρεως στην Τρίπολη

τον Αρχηγό Στρατού στο Μνημείο των Προκρίτων στην πλατεία Άρεως στην Τρίπολη, καθόσον δεν ήταν ακόμα έτοιμος ο ανδριάντας του **Κολοκοτρώνη**. Εκεί παρέμειναν έως την 25η Σεπτεμβρίου 1993, οπότε και μεταφέρθηκαν στην ειδική κρύπτη στη βάση του ανδριάντα του που βρίσκεται στην Τρίπολη.

Σήμερα, 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821, το εθνικό και πολιτικό της μήνυμα παραμένει φωτεινό και ηχηρότατο, όσο και αν προσπαθούν ορισμένοι νεόκοποι αναθεωρητές της ιστορίας να το παραχαράξουν. **Καμία άλλη περιοχή της Ελλάδας δεν αντιστάθηκε τόσο πολύ στους Τούρκους όσο η Αρκαδία, αλλά και καμία άλλη περιοχή δεν προσέφερε όσα η Αρκαδία κατά την Επανάσταση.**

Συνέχεια στο επόμενο φύλλο

Μικρά αλλά σημαντικά

Ίδρυση Εσπερινού Γενικού Λυκείου στη Ζαχάρω

Το Εσπερινό Γενικό Λύκειο αποτελεί πραγματικότητα για το δήμο Ζαχάρως και θα λειτουργήσει από τον προσεχή Σεπτέμβριο, με απόφαση του Υπουργείου Παιδείας. Θα στεγαστεί στο κτίριο του Γενικού Λυκείου Ζαχάρως και οι απαραίτητες προπαρασκευαστικές εργασίες θα ολοκληρωθούν στη διάρκεια του καλοκαιριού. Η πρωτοβουλία για την ίδρυση του σχολείου ανήκει στη βουλευτή Ηλείας, κα **Διονυσία Αυγερινού** και στη διαδικασία ολοκλήρωσης συνέβαλαν η Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση Ηλείας και ο Δήμος Ζαχάρως.

Ο Δήμος Ζαχάρως αναλαμβάνει την κάλυψη των λειτουργικών αναγκών του σχολείου και θα καταβάλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την εύρυθμη λειτουργία του, ως αρωγός και συμπαραστάτης στο έργο των εκπαιδευτικών και της Δ/βάθμιας Εκπαίδευσης Ηλείας.

Ο Δήμαρχος Ζαχάρως, κος **Κώστας Αλεξανδρόπουλος**, συγχαίρει την κ. **Δ. Αυγερινού** για την επιτυχή προσπάθειά της και όλους όσους συντέλεσαν στην ίδρυση του Εσπερινού Λυκείου στο Δήμο.

Υπογραφή σύμβασης για την αποπεράτωση του Κλειστού Γυμναστηρίου Ζαχάρως

Το έργο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Φιλόδημος II» με προϋπολογισμό 740.380,00 ευρώ

Οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί έως σήμερα είναι ο φέρων οργανισμός του κτηρίου από οπλισμένο σκυρόδεμα και οι τοιχοποιίες ενώ το έργο βάλτωνε σε αυτή την κατάσταση για σχεδόν 20 χρόνια.

Οι εργασίες που προβλέπεται να γίνουν είναι οι εξής: 1) Κατασκευή μεταλλικής στέγης 2) Επιχρίσματα 3) Προσαρμογή μεταλλικών θυρών-παραθύρων αλουμινίου 4) Ξύλινες κατασκευές 5) Κατασκευή ξύλινου δαπέδου παρκέ 6) Υδραυλικές και ηλεκτρολογικές εγκαταστάσεις, εξαερισμός, θέρμανση, πυροπροστασία 7) Αποδυτήρια-WC 8) Προμήθειες αθλητικού υλικού: μπασκέτες, καθίσματα κ.τ.λ. Αναμένεται να είναι έτοιμο προς λειτουργία στο τέλος του 2021.

Υπογραφή Σύμβασης για Βελτίωση Πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις Δήμου Ζαχάρως στις 30-6-2021

Το έργο προϋπολογισμού μελέτης: 867.409,41 ευρώ χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «ΦΙΛΟΔΗΜΟΣ Ι» και προβλέπεται η ασφαλτόστρωση υφιστάμενων, χωμάτινων ή και χαλικοστρωμένων αγροτικών οδών συνολικού μήκους 9,297 χιλιομέτρων. Πιο συγκεκριμένα αφορά επεμβάσεις στις Κοινότητες: Καλιδόνας (οικισμός Κωστομέρας), Νεοχωρίου, Ν. Φιγαλίας (οικισμός Φασκομηλιάς), Λέπρεου, Νέας Φιγαλίας, Ανήλιου, Ταξιαρχών, Κακόβατου, Αρτέμιδας, Μακίστου.

Αποκατάσταση ζημιών της αγροτικής οδοποιίας του Δήμου Ζαχάρως

Υπεγράφη στο Δημαρχείο Ζαχάρως μεταξύ του Δημάρχου **Κώστα Αλεξανδρόπουλου** και του εκπροσώπου της αναδόχου εταιρίας η σύμβαση του έργου με τίτλο: «Αποκατάσταση ζημιών των οδικών υποδομών της αγροτικής οδοποιίας του Δήμου Ζαχάρως», προϋπολογισμού 189.556,40 ευρώ.

Το έργο αφορά τσιμεντοστρώσεις, επισκευές και βελτιώσεις εσωτερικής και αγροτικής οδοποιίας εντός των ορίων του Δήμου Ζαχάρως, την κατασκευή μικρών τεχνικών για την προστασία των οδών και την τοποθέτηση κιγκλιδωμάτων σε θέσεις με μεγάλη επικινδυνότητα.

Οι προτεινόμενες επεμβάσεις αφορούν όλες τις Κοινότητες του Δήμου, ύστερα από την καταγραφή των αναγκών των κατοίκων μέσω των τεχνικών προγραμμάτων των Κοινοτήτων τους.

Παραλαβή νέου απορριμματοφόρου από τον Δήμο Ζαχάρως

Στην παραλαβή ενός νέου απορριμματοφόρου οχήματος τύπου πρέσας, χωρητικότητας 16 κυβικών, με προδιαγραφές EURO 6 προχώρησε ο Δήμος Ζαχάρως. Το νέο απορριμματοφόρο αποκτήθηκε μέσω του προγράμματος «Φιλόδημος II» στα πλαίσια της ανανέωσης του στόλου των οχημάτων του Δήμου.

Ο Δήμαρχος Ζαχάρως **Κώστας Αλεξανδρόπουλος** δήλωσε: «Ο Δήμος μας αποκτά καινούργιο και υπεσύγχρονο απορριμματοφόρο αξίας 150.000 ευρώ μετά από 40 σχεδόν χρόνια. Πρόκειται για ένα όχημα που θα ενισχύσει σημαντικά το στόλο οχημάτων της υπηρεσίας καθαριότητας και θα συμβάλει αποφασιστικά στη μάχη που δίνουμε καθημερινά ώστε να κρατάμε το Δήμο μας καθαρό».

Καθαρισμός οικοπέδων

Θυμίζουμε σε όλους ότι ο καθαρισμός των ξερών χόρτων και εύφλεκτων υλικών από τα οικοπέδα, τις αυλές και τα αγροτεμάχια είναι υποχρέωση και όχι πολυτέλεια. Το χωριό μας βασανίστηκε όσο κανένα άλλο από τις φονικές φωτιές στο παρελθόν, όλοι το γνωρίζετε. Είναι σίγουρο λοιπόν ότι πρέπει ο καθένας να βοηθήσει έτσι ώστε και αυτό το καλοκαίρι να είμαστε προετοιμασμένοι για κάτι που κανένας δεν εύχεται να ξαναέρθει. Εκτός από ανάγκη για αντιπυρική προστασία, ένα αφρόντιστο οικόπεδο εντός του οικισμού υποβιβάζει το ίδιο το χωριό.

Εν όψει της αντιπυρικής περιόδου, από 1η Μαΐου έως 31η Οκτωβρίου 2021, και σύμφωνα με την υπ' αρ. 4/2012 Πυροσβεστική Διάταξη (ΦΕΚ 1346/Β/25-04-2012), οι ιδιοκτήτες, νομείς και επικαρπωτές οικοπεδικών και λοιπών ακάλυπτων χώρων που βρίσκονται εντός πόλεων, κωμοπόλεων και οικισμών και σε απόσταση μέχρι 100 μέτρων από τα όριά τους, υποχρεούνται στην αποψίλωση αυτών από τα ξερά χόρτα και στην απομάκρυνσή τους, την απομάκρυνση τυχόν άλλων εγκαταλελειμμένων καυστών ή εκρήξιμων υλικών ή αντικειμένων που βρίσκονται μέσα σε αυτούς, προς αποτροπή του κινδύνου πρόκλησης πυρκαγιάς ή ταχείας επέκτασής της, καθώς και στη λήψη κάθε άλλου κατά περίπτωση μέτρου που αποβλέπει στην αποφυγή αιτίων και τη μείωση του κινδύνου από πυρκαγιά. Βάσει του Ν. 3852/2010 άρθρο 94 παρ. 1 περ. 26 (ΦΕΚ 87/Α/07-06-2010), σε περίπτωση μη συμμόρφωσης επιβάλλεται διοικητικό πρόστιμο ύψους 0,50 € ανά τετραγωνικό μέτρο. Επιπλέον βεβαιώνεται σε βάρος των ιδιοκτητών, νομέων και επικαρπωτών που δεν συμμορφώνονται, η δαπάνη καθαρισμού των οικοπέδων.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω οι ιδιοκτήτες ακινήτων, πρέπει να καθαρίσουν τα οικοπέδά τους για να μην υποστούν τις παραπάνω κυρώσεις.

Θυμίζουμε και παρακαλούμε για άλλη μια φορά τον Δήμο να αναλάβει τις ευθύνες, να διερευνήσει και να επιλύσει άμεσα το θέμα το οποίο θα έπρεπε ήδη να έχει τακτοποιηθεί.

Coronoϊστορίες... η συνέχεια

Και αγαπητέ μου δεν έκανες το εμβόλιο. Χίλια μπράβο τους έδωσες και κατάλαβαν. Και πηγαίνεις στην εκκλησία χωρίς μάσκα και φίλας και το χεράκι του παππούλη. Άλλα χίλια μπράβο ρε μόρφη, πώς τους τσάκισες έτσι, πώς τους πετσόκοψες; Φτάσαμε στο τέλος της ιστορίας, είμαστε κοντά. Όλος ο κόσμος είναι έξω, πηγαίνουν διακοπές, γλεντάνε. Είχες δικιο!!!

Η μήπως όχι βρε αυστραλοπίθηκε; Τα ποσοστά των εμβολιασμών στην χώρα μας είναι μη ικανοποιητικά δυστυχώς και αυτό γιατί η κυβέρνηση θεώρησε πως έπρεπε να αντικαταστήσει την επιτροπή των δύο που έκανε σωστά την δουλειά με τριανταδύο που συμφωνούν ότι διαφωνούν. Σε αυτή την περίπτωση, τις αποφάσεις τις λαμβάνουν ακατάλληλοι και τελικά σαν καλά θύματα της γραφειοκρατίας, η μπάλα πετιέται στην εξέδρα. Σωτήρης και Χαρντ δεν σας έκαναν κριάρια και τώρα ο πανικός έχει φτάσει σε πολύ υψηλά επίπεδα. Θέλετε να καταλάβετε που βρισκόμαστε; Απλό. Στην αρχή, είχατε ακούσει για κάποιους που αρρώστησαν, λίγο μετά ξέρατε κάποιους γνωστούς που νόσησαν και πριν λίγο καιρό ακούσατε για γνωστούς, φίλους ή μέλη της οικογενείας σας που πέθαναν. Ναι, πέθαναν. Τι σας λέει αυτό; Το κακό δεν πλησιάζει, είναι ήδη εδώ.

Ενημερώνεστε από διαδίκτυο και εφημερίδες που παρουσιάζουν εφιαλτικά σενάρια και η παραπληροφόρηση δίνει και παίρνει. Ακούτε γνώμες ειδικών συνωμοσιολόγων (και στο χωριό μας έχουμε την τιμή να διαθέτομε έναν από αυτούς με συνεχείς κρίνους λόγους στο διαδίκτυο), ακούτε μπαρουτοκαπνισμένους καλόγερους από ξεχασμένες μονές, τρελούς δικηγόρους και παρίες ιατροφιλόσοφους του Πανεπιστημίου της Google να μιλούν για ξεχασμένα γιατροσόφια και για συνεργασίες του Bill, του Κυριάκου, των νεφελίμ, των οπαδών του Ασουρμπανιμίπαλ εναντίον της ανθρωπότητας. Έχετε πειστεί πως η αρχή του κακού είναι οι γιατροί που σας λένε ψέματα ενώ δεν έχετε σκεφτεί πως αυτοί οι κακόμοιροι είναι οι πρώτοι που εμβολιάστηκαν. Περιμένετε θαυματουργά φάρμακα και πιστεύετε σε υποθετικές μελέτες σαν καλοί ερευνητές του μεταφυσικού. Λυπηρό, πολύ λυπηρό.

Έχετε λίγο καιρό ακόμη να αποτελέσετε μέρος της λύσης και όχι του προβλήματος. Εμβολιαστείτε. Προστατευτείτε, προστατέψτε αυτούς που αγαπάτε. Φοράτε μάσκα στους χώρους λατρείας και στις περιπτώσεις συνωστισμού, δεν σας ζητούμε και πολλά. Κάντε το για τα παιδιά, τα εγγόνια, τους ηλικιωμένους και αυτούς που αγαπάτε. Προστατέψτε τις ζωές των άλλων. Μπορείτε. Το τέταρτο στάδιο της πανδημίας που ήδη διανύουμε, αφορά όσους είναι απροστάτευτοι, δηλαδή τους μη εμβολιασμένους. Εγώ ίσως και να νοσήσω αλλά η μεγαλύτερη πιθανότητα είναι ότι δεν θα χρειαστώ νοσηλεία γιατί είμαι εμβολιασμένος. Εσείς; Οι πιθανότητες ολέθριας συνέπειας του εμβολίου δεν άλλαξαν, είναι ακόμα 1:1.000.000 και είναι πολύ καλύτερες από το αντιγριπικό που μερικοί από εσάς κάνετε εδώ και χρόνια. Συμβουλευτείτε τον γιατρό και όχι την κυρά Σούλα την κομμώτρια και τον μπακάλη της γειτονιάς.

Γίνετε αυτοί που θα κάνουν την διαφορά. Γίνετε άξια τέκνα της θυμαστής χώρας που ζούμε και θυμηθείτε, ο Έλληνας σκύβει ευλαβικά μόνο στους νεκρούς του. **Φροντίστε να μην γίνετε ανάμνηση αλλά χαμόγελο.**

Μεγακλής Κοθινιάδης